

TÝLOVÉ ZABEZPEČENÍ OBRANNÉHO BOJE V POČÁTEČNÍM OBDOBÍ VÁLKY

Týlové zabezpečení obranného boje v počátečním období války musí být těsně přimknuto k činnosti vojsk a vycházet z jeho cíle — zmařit nebo odrazit útok nepřítele, způsobit mu značné ztráty, udržet určené prostory, čáry a objekty a tím vytvořit příznivé podmínky pro přechod k rozhodnému útoku.

Zaujetí obrany může probíhat mimo dotyk s nepřítelem, ale může k němu dojít po narušení naší státní hranice, kdy pohraniční svazky i úvary budou vyváděny do obrany přímo z posádek a budou obranu zaujímat ve značné časové tísní.

V podmínkách naší západní státní hranice bude zaujetí obrany, její šířka i hloubka ovlivněna horským a zalesněným terénem i vzdáleností předního okraje obrany od mírových posádek vojsk. Divize může bránit dva až tři samostatné směry, pluk jeden až dva směry. Hlavní úsilí se soustředí na pevné udržení dominantních výšin, osad, horských údolí a přechodů, dále komunikačních uzlů, důležitých objektů a úseků terénu.

Organizaci týlu, materiálního a zdravotnického zabezpečení v obraně v počátečním období války ovlivní především:

- časové možnosti přechodu z mírového na válečný stav,
- způsob vedení boje za použití nebo bez použití jaderných zbraní,
- vlastní stav týlu,
- horský a zalesněný terén,
- v zimním období nízké teploty a sněhová pokrývka.

Časově lze činnost vojskového týlu při zabezpečení obranného boje v počátečním období války rozdělit do tří časových období:

Prvé období — mírové, končí vyhlášením signálu pro uvádění vojsk do bojové pohotovosti, vojskový týl uskutečňuje všestrannou přípravu k urychlenému přechodu z mírového na válečný stav a pro svou činnost v dalším prů-

běhu války. Mírová činnost si vynucuje mít ve stálé pohotovosti síly a prostředky týlu, schopné v krátkém čase se rozvinout k zabezpečení bojové činnosti vojsk. Tato činnost je všeobecně známá a nemusím ji uvádět.

Druhé období — od vyhlášení signálu pro uvedení vojsk do bojové pohotovosti až po zahájení války, které může trvat několik hodin, dnů i týdnů.

Plnění úkolů tohoto období bude zpravidla probíhat v podmínkách zvyšování politického napětí ve světě, kdy u vojsk budou přijímána různá opatření k zabezpečení státní hranice proti agresi nepřítele a vytvoření podmínek k zajištění iniciativy ve vedení boje od samého začátku. To předpokládá mít pro týly jednotlivých stupňů zpracovány plány přechodu z mírového na válečný stav a zabezpečit jejich přesné splnění. Dosáhnout, aby týly svazků a útvarů byly schopny splnit úkoly materiálního a zdravotnického zabezpečení vyváděných vojsk z mírových posádek. Zejména včas vyvézt, rozptýlit a spolehlivě ukrýt materiál určený k zajištění boje v příhraničním pásmu. Musí pružně reagovat na vzniklou vševojskovou i týlovou situaci a předvídat její další možný vývoj.

V tomto období může vojskový týl konkrétně plnit tyto úkoly:

- vyvedení prvních a postupně i druhých sledů týlů útvarů a svazků do stanovených prostorů a dosažení jejich plné bojové pohotovosti,
- materiální a zdravotnické zabezpečení osob ze zálohy, techniky a materiálu z národního hospodářství s důrazem na organizaci doplnění zdravotnických a dopravních útvarů a jednotek,
- vyvezení pohyblivých zásob materiálu útvarů a svazků, získání přehledu o jejich množství, rozptýlení a ukrytí,
- uskutečnění druhé etapy bojového stmelení týlových jednotek a útvarů, s důrazem na zvládnutí obsluhy týlové techniky,
- doplnění spotřebovaného materiálu útvarů a jednotkám po přesunu z mírové posádky do prostoru soustředění a průběžné jeho doplňování po dobu pobytu vojsk v přikrytí státní hranice,
- poskytnutí zdravotnické pomoci raněným a nemocným, předsunutí zdravotnických etap a uskutečnění součinnosti s teritoriálními zdravotnickými zařízeními,
- převzetí vyčleněných jednotek pohraniční stráže a přidělených vojskových svazků a útvarů do materiální a zdravotnické péče,
- opatření ke zvýšení ochrany a obrany týlu,
- další úkoly podle konkrétní situace útvaru a svazku, které směřují ke zvýšení bojeschopnosti týlu.

Třetí období — po zahájení války, kdy činnost vojskového týlu bude probíhat podle zásad polního systému (v případě časově krátkého druhého období se v něm budou plnit i některé úkoly druhého období) a úkoly mohou být plněny se sníženými počty osob, dopravní a týlové techniky a bez dostatečného bojového stmelení týlů.

Rozmístění týlů v obraně bude uskutečňováno ve zděných objektech, na okraji lesů a poblíž křižovatek cest. Prostory rozmístění budeme vybírat v místech radiolokačního stínu (na odvrácených svazích od nepřítele, v údolích apod.).

K zabezpečení ochrany a obrany proti pozemnímu i vzdušnému napadení (nepřítel bude do našeho pásma obrany, zejména v počátečním období války

vysílat diverzní skupiny, na týlu bude působit letectvo, vrtulníky, dělostřelectvo, rakety atd.) je třeba rozmísťovat jednotlivá vozidla od sebe na vzdálenost 30 až 50 m, jednotky do nepravidelného půlkruhu, což je dáno parametry submunice T-22 a možností rychle opustit daný prostor.

Při vybudování zabezpečovacího pásma a jeho obsazení jednotkami a útvary přikrytí se do něho s vojsky vyvádí organické týly praporů, u pluků pouze zdravotnické jednotky, popřípadě část zásob munice a ženijní munice. Dopravní jednotky se zásobami materiálu se ponechávají v prostorech rozmístění týlu v hlavním pásmu obrany.

Týlové velitelské stanoviště (TVS) pluku se zásadně rozmísťuje v prostoru rozmístění plukovních skladů. Týlové velitelské stanoviště divize může být rozmístěno s divizními sklady nebo i samostatně. Při samostatném rozmístění se na TVS vyčleňují potřebné síly a prostředky k zabezpečení obrany a jeho provozu z praporu materiálního zabezpečení divize.

Každý prostor rozmístění týlu se ženijně buduje — úkryty pro živou sílu, techniku i materiál, chýše z chvojí, plachet apod. Využívá se přírodních maskovacích vlastností terénu, předepsaných tabulkových maskovacích prostředků a materiálu z místních zdrojů a maskovacích nátěrů techniky.

Při použití moderních nepřátelských průzkumných prostředků je nejspolehlivější ukrýt motorovou techniku. K zabránění infračerveného záření motorů je výhodné překrýt je rohožemi z větví stromů nebo navlhčenou vozovou plachtou apod. Nesmíme zapomínat na dodržování světelné kázně.

Jako perspektivní se ukazuje použití dýmů k omezení šíření světelného, laserového i infračerveného záření a milimetrových rádiových vln. Dým velmi dobře rozptyluje procházející záření a značně ztěžuje identifikaci cílů. Vhodným využitím normovaných maskovacích prostředků a dovedným využitím maskovacích vlastností terénu je možné skrýt 50 až 70 % objektů před všemi druhy průzkumu nepřítele.

Od týlu praporu počínaje si každý týl v obraně postupně buduje 1 až 2 záložní prostory rozmístění. Přemístění do něho se zabezpečuje postupně, zpravidla po družstvech a po četách. Vzdálenost nového prostoru od dosavadního by měla být nejméně u praporního týlu 200 až 300 m, u plukovního 1 až 2 km, u divizního 2 až 3 km. Týlu divize prvního sledu je možné určit jeden záložní prostor za druhým pásmem obrany.

Po přesunu do záložního prostoru se zpravidla původní prostor ponechává jako klamný. Ponechávají se v něm 1 až 2 vozidla, která dělají demaskující činnost — projíždějí prostorem tak, aby za sebou ponechala stopy po činnosti, rozdělavají se menší ohně, topí se v kamínkách apod., čímž se vytvoří i zdroj záření pro submunici, která má infračervenou naváděcí soustavu.

Dopravní zabezpečení vychází z teritoriální komunikační sítě, která je v příhraničním pásmu zpravidla minimální. Silnice jsou úzké, lehkého podkladu se značným množstvím ostrých zatáček, prudkým stoupáním a klesáním, mosty mají nízkou únosnost, je omezena sjízdnost okolního terénu. Údržba cest zejména v zimním období vyžaduje mimořádné nasazení sil a prostředků.

Jako přísunové a odsunové cesty se budou využívat všechny silnice, lesní a polní cesty. Jako divizní cesty se budou využívat všechny cesty, které se nachází v prostoru rozmístění týlu divize až k prostorům rozmístění týlu

pluků a do palebných postavení divizního dělostřelectva. Mohou být až do zabezpečovacího pásma. Plukovní přísunové a odsunové cesty se pak určují z cest v prostorech rozmístění týlů pluků až do prostoru rozmístění týlů praporů a plukovního dělostřelectva. Vždy zahrnují i záložní prostory rozmístění týlu a vojsk. Jejich délka se ve srovnání s délkou v útočném boji podstatně prodlouží. Kalkulujeme-li, že divize bude určovat 2 až 3 přísunové a odsunové cesty, pak jejich délka může dosáhnout 150 až 250 km, u pluků do 60 km i více.

K údržbě cest jsou velitelé povinni vyčleňovat ženijní nebo vševojskovou jednotku. Vyžaduje to úzkou součinnost mezi zástupcem velitele pro týl a náčelníkem ženijní služby, kteří společně navrhnou veliteli, jak údržbu cest dělat. Mimořádnou pozornost bude nutné věnovat objížďkám komunikačních uzlů, přechodům přes potoky a řeky (mosty, brody) a označení cest při snížené viditelnosti. To platí zejména pro zabezpečovací pásmo a zimní období. K tomu se používají tyče, věchty slámy, reflexní značky zhotovené z fólií, které používají okresní správy silnic k označení okrajů silnic v míru apod.

Materiální zabezpečení boje bude vycházet ze spotřeby jednotlivých druhů materiálu, která bude nerovnoměrná a závislá na činnosti nepřítelů.

K dispozicím pro vedení obrany v počátečním období války budou vojska mít pohyblivé zásoby, zásoby ponechané v mírových posádkách po odchodu vojsk a vyčleněné zásoby na teritoriu (stacionární sklady, vyvezený materiál na železnici, z výdejních míst na produktovodech apod.).

Pohyblivé zásoby svazku zabezpečují jeho bojovou činnost po dobu asi 5 dnů.

Kromě toho v příhraničních mírových posádkách a ve vyčleněných zásobách na teritoriu mohou být zásoby materiálu na 2 až 3 dny bojové činnosti vojsk.

Pohyblivé a vyčleněné zásoby na teritoriu zabezpečí tedy vedení bojové činnosti vojsk na dobu asi 8 dnů. Prakticky lze předpokládat, že z uvedených zásob bude pokryta spotřeba materiálu, zejména pohonných hmot na přesun z mírových posádek do místa zaujetí obrany, dobu budování obrany a spotřebu do tří i více dnů vedení bojové činnosti.

Při průměrné denní spotřebě munice podle druhů 0,2 až 0,4 palebného průměru a PHM 0,2 až 0,3 náplně (LPH — 1 náplň) může činit objem denního přísunu v rámci svazku do 900 až 1200 tun.

Z rozvahy zdrojů a spotřeby vyplývá zároveň pravděpodobný systém doplňování materiálu.

Vojska vyvedená do obrany na státní hranici po zaujetí obrany využívají zásoby zanechané v mírových posádkách a z vyčleněných zdrojů **na teritoriu zpravidla odběrem** vlastními dopravními prostředky.

Po zahájení bojové činnosti si budou především munici, pohonné hmoty a proviant odebírat svazky a útvary až po vyčerpání zdrojů na teritoriu a postupně přejdou na polní zásobovací systém. Polní zásobovací systém ve vojenském týlu bude možné rozvinout do 24 až 48 hodin.

Zásoby vzhledem k jednodenním zásobám na stupni praporu a pluku a k zabezpečení plynulosti přísunu je třeba doplňovat denně, zejména v noční době.

Samostatně bude nutné zplánovat přisunutí munice do palebných postavení dělostřelectva u státní hranice a ženijního materiálu na budování obrany. K tomu se použijí všechny druhy dopravních prostředků i za cenu dočasného složení částí jiných druhů materiálu na zem v prostoru rozmístění týlu.

Přisunutí munice do palebných postavení dělostřelectva může být zahájeno ihned po zaujetí příkrytí státní hranice vojsky pohraniční stráže. Týlová muniční vozidla se ještě v posádce přičlení k proudům baterií dělostřelectva, zaujmou s nimi palebná postavení, složí vezenou municí na zem a vrátí se do muničních skladů pro další koloběh. Obdobně bude vyvážen do pole ženijní materiál.

Z organizačního hlediska bude nejsložitější pro týlové funkcionáře zplánování a uskutečnění odběru zásob zanechaných v mírových posádkách. Dále bude nutné mít přesný přehled o výši zanechaných zásob, o počtu nakládacích míst, jejich hodinové nakládací kapacitě, zajištěny pracovní síly pro rychlé naložení a na tomto základě zpracovat harmonogram odběru. V celém rozsahu se s ním seznámí výdejce materiálu v mírových posádkách a ve výpisech útvarů, které odebírají materiál.

Zdravotnické zabezpečení se organizuje a uskutečňuje s cílem zachování bojeschopnosti a upevnění zdraví vojáků, včasného poskytnutí zdravotnické pomoci raněným a nemocným, jejich léčení a rychlého navrácení k útvarům a jednotkám. Organizuje se systém etapového léčení raněných a nemocných a jejich odsunu podle určení.

Pro činnost zdravotnické služby v počátečním období války bude charakteristické, že může být donucena celkovou situací pracovat na snížených počtech a bude využívat teritoriální zdravotnická zařízení rozvinutá v příhraničním pásmu. Tento stav především ovlivní, že zdravotnická pomoc bude zúžena. První lékařská pomoc u útvarů bude poskytována jen v rozsahu záchran života a zabezpečení schopnosti k odsunu na dočasná léčebně odsunová střediska (DLOS) nebo jiné teritoriální zdravotnické etapy.

U pluků bude pracovat pojízdná převazovna, u praporů praporeční obvaziště umístěné v obrněném transportéru nebo osobním terénním vozidle. Jako dočasná shromaždiště a překladiště raněných bude možné využívat i objekty a zařízení vojsk pohraniční stráže.

Polní etapy odborné lékařské pomoci (divizní obvaziště, zdravotnický oddíl) zůstanou nerozvinuté a rozmístí se poblíž teritoriálních zdravotnických etap. Jejich odborníci a odsunové zdravotnické prostředky budou vypomáhat u DLOS a budou posilovat plukovní obvaziště.

Na základě předpokladu zdravotnických ztrát plánuje zdravotnická služba zasazení a použití svých sil a prostředků.

Ke zdravotnickým odsunům budeme využívat všechny odsunové prostředky, včetně vracejících se zásobovacích a ostatních nákladních vozidel. K dosažení okamžitého zahájení odsunu předsunují se zdravotnická vozidla k jednotkám a nižším zdravotnickým etapám již v mírové posádce nebo během přesunu do obrany.

Hygienická a protiepidemická opatření, zejména kontrola stravování a zásobování pitnou vodou, se uskutečňují v celém pásmu obrany. Zjištěná ohniska infekčních onemocnění u vojsk i civilního obyvatelstva se ihned likvidují.

Velení týlu je součástí velení vojskům a spočívá v neustálém a cílevědomém řízení veškeré činnosti služeb, týlových útvarů a jednotek. Jeho cílem je dosažení včasného a úplného zabezpečení vojsk za jakýchkoli podmínek. Velení týlu je velmi náročné v období do zaujetí obrany. V dalším je kladně ovlivňováno relativně stálejší situací a rozmístěním týlu.

Předně musí zabezpečovat vyvedení týlových jednotek a útvarů, vyvezení pohyblivých zásob materiálu ve stanovených časových lhůtách, zabezpečit doplnění útvarů a jednotek osobami ze zálohy a technikou z národního hospodářství, plné rozvinutí spojovacích prostředků týlu, zavedení plní dokumentace i evidence materiálu a zajištění plynulého toku informací.

Jestliže počáteční období války je charakterizováno rychlostí, rozhodností, manévrovostí, náhlými změnami situací, pak prostředky a metody velení týlu musí tyto podmínky splňovat a ve všech situacích plně zabezpečovat činnost vojsk.

K tomu slouží zpracované metodiky práce, vyčlenění týlových funkcionářů na rozhodující pracoviště. Hlavní úlohu bude mít úplná informovanost o týlovém zabezpečení.

Pružné velení týlu zabezpečuje styčná skupina, která je vyčleněna z týlového na velitelské stanoviště. Její složení může být podle konkrétních podmínek různé. Na velitelském stanovišti získává přehled o situaci u vojsk a podřízených týlů, řeší dílčí úkoly týlového zabezpečení, informuje velitele a náčelníka štábu o stavu týlu, uskutečňuje součinnost s náčelníky druhů vojsk a služeb. K řešení a sledování plněných úkolů využívá opisy hlavních dokumentů zpracovaných k týlovému zabezpečení obrany.

Trvalé stanoviště NT-ZV svazku (ZT útvaru) je na týlovém velitelském stanovišti, odkud velí týlu a podle potřeby krátkodobě vyjíždí na velitelské stanoviště nebo k podřízeným.

Mimořádný význam pro velení týlu má neselehávající spojení mezi místy velení, s podřízenými i nadřízeným týlem. V počátečním období války je v prvním pořadí využíváno telefonické spojení, osobní styk a kurýři při přísném dodržování zásad utajeného velení. Po souhlasu náčelníka spojení i radioreléové spojení. Při ztrátě spojení je třeba použít všech sil a prostředků k jeho obnově.

Základem pro velení týlu je týlový rozkaz, který podepisuje velitel, náčelník štábu a zástupce velitele pro týl, což jej staví na úroveň bojového rozkazu a zabezpečuje sladění uložených v něm úkolů s celkovou bojovou činností. Vydává se k době zaujetí obrany. V dalším, zpravidla denně, je vydáváno týlové nařízení, které upřesňuje činnost týlů na příští den s důrazem na normy spotřeby materiálu, systém zásobování a zdravotnických odsunů. Týlové nařízení podepisuje pouze zástupce velitele pro týl a je závazné pro všechny velitele, náčelníky i materiální funkcionáře.

Týlové zabezpečení obrany v počátečním období války má řadu zvláštností, které si musí všichni velitelé a zejména týloví funkcionáři uvědomit, řešit a využít jich k dosažení plného zabezpečení vojsk pro boj.